

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

INSTYTUT NAUK
O INFORMACJI
I MEDIACH
pl. Uniwersytecki 9/13
50-137 Wrocław

dr Renata Aleksandrowicz
dr Paweł Bernacki
mgr Wojciech Sierżęga

Wnioski z wywiadów, badań ankietowych i obserwacji przeprowadzonych w bibliotece Białobrzeskiego Centrum Kultury „Białe Brzegi”

Działalność biblioteki Białobrzeskiego Centrum Kultury „Białe Brzegi” należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Badana instytucja świadomie rozwija się w trzeciej przestrzeni – przestrzeni pomiędzy pracą a domem, w której mieszkańcy mogą odpoczywać i rozwijać swoje pasje – i czyni to w sposób przemyślany oraz zaplanowany. Będąc częścią BCK „Białe Brzegi”, biblioteka aktywnie uczestniczy w organizowaniu licznych wydarzeń o charakterze kulturowym oraz edukacyjnym, a tym samym współtworzy życie lokalnej społeczności. Z uznaniem należy wyrazić się o częstych próbach wychodzenia z książką do odbiorcy, które podejmuje biblioteka, czy to przez rozstawianie książek i leżaków przed swoim gmachem, czy imprezy na białobrzeskim rynku. Dzięki temu rozwija ona swoją markę, buduje pozytywny wizerunek oraz powiększa grono potencjalnych czytelników.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że najczęstszymi użytkownikami biblioteki są pracujące kobiety w przedziale wiekowym od 25 do 44 lat legitymujące się wyższym wykształceniem. Są to zatem osoby, które przychodzą do badanej instytucji w swoim wolnym czasie, nie tyle z poczucia obowiązku, ile pewnej więzi, jaka je z nią łączy. Fakt ten, jak i duża sympatia,

jaką darzą one bibliotekę, był zresztą wielokrotnie podkreślany zarówno w wywiadach, jak i ankietach. To właśnie te użytkownicy stanowią trzon otoczenia bliższego badanej placówki.

Mając tak solidną podstawę, biblioteka może skupić się na pozyskiwaniu nowych grup użytkowników. Jedną z nich są niewątpliwie seniorzy, a więc osoby posiadające dużo wolnego czasu, z którego część mogłyby spędzić, angażując się w podejmowane przez badaną instytucję inicjatywy. Doskonałą szansą na ich przyciągnięcie jest rozbudowa działającego w placówce klubu seniora. W wywiadach pojawiły się pewne narzekania, że obecnie jest on zbyt ekskluzywny i hermetyczny. Warto byłoby więc skupić na nadaniu mu bardziej otwartego charakteru. Poza tym seniorzy chętnie angażują się w zajęcia z rękodzieła i spotkania poświęcone lokalnej kulturze oraz historii. Tego typu działania mogłyby więc również wpłynąć jak ich częstsza obecność w bibliotece.

Drugą z grup, nad której przyciągnięciem do analizowanej instytucji warto pracować, są osoby korzystające z usług BCK „Białe Brzegi”. Często są to rodzice przyprawdzający dzieci na różnego rodzaju zajęcia, a następnie oczekujący na nie w okolicy Centrum. Z przeprowadzonych ankiet wynikało, że nierzadko nie znają oni oferty biblioteki lub znają ją jedynie częściowo. Podsuniecie im zatem informacji, na przykład w formie folderów i ulotek, jawi się jako dobre rozwiązanie. Świetnym pomysłem byłoby także postulowane przez jedną z użytkowniczek rozmieszczenie książek na korytarzach budynku centrum, niedaleko sal zajęciowych, gdzie oczekujące osoby mogłyby sięgnąć po lekturę. Warto nadmienić, że w ostatnich tygodniach w bibliotece powstał także klub czytelniczy, którego założenie postulowali mieszkańcy w wywiadach. Inicjatywa ta powinna pozytywnie wpłynąć na wzrost nowych czytelników i ich częstsza oraz dłuższa obecność w badanej instytucji.

Trzecią dużą grupą potencjalnych użytkowników są mieszkańcy mniejszych miejscowości w okolicach Białobrzegów, którzy z różnych powodów (brak czasu, wykluczenie komunikacyjne) mają kłopot z dostaniem się do biblioteki i skorzystaniem z jej oferty. Oczywiście, idealnym wyjściem byłoby tutaj otwieranie filii, trzeba jednak mieć na uwadze duży koszt takiego przedsięwzięcia, który może sprawić, że będzie ono z wielu względów nierentowne. Swoisty substytut stanowi jednak rozmieszczenie książkomatów w różnych punktach gminy. Dzięki tym urządzeniom większa liczba osób będzie miała dostęp do księgozbioru. Innym pomysłem jest stworzenie książkobusa, który cyklicznie w określone dni objeżdżałby mniejsze miejscowości i umożliwiał wypożyczanie i oddawanie książek. Wydaje się, że warto także rozważyć okazjonalne organizowanie różnego rodzaju imprez także poza Białobrzegami i przy ich okazji zapoznawać mieszkańców z ofertą biblioteki i przyciągać do niej. Innym ciekawym pomysłem jest transmisja on-line odbywających się w badanej instytucji wydarzeń. Jest to ciężka i mrówcza praca u podstaw, której efekty nie będą

widoczne od razu, jednak jej stopniowe wykonywanie jest niezbędne do ciągłego podnoszenia poziomu czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze lokalnej społeczności.

Warto nadmienić, że biblioteka bardzo aktywnie pracuje nad przyciągnięciem do siebie młodszych odbiorców. W wakacje jest w niej organizowany choćby klub gier planszowych czy gammig room. Tego typu inicjatywy pokazują najmłodszemu pokoleniu, że biblioteka nie jest nudną przestrzenią oraz pomagają budować jej pozytywny wizerunek. Podkreślić należy też aktywne prowadzenie przez badaną instytucję swoich mediów społecznościowych, co jest dobrym sposobem na dotarcie do młodych czytelników. Biorąc pod uwagę fakt, że czerpią oni informacje głównie z kanałów cyfrowych, aktywna działalność na tym polu jest niezbędna do zwrócenia ich uwagi. Profile na Facebooku, Instagramie (bookstagram) i innych mediach powinny tętnić życiem i aktywizować członków społeczności. Warto organizować na nich różnego rodzaju konkursy czy gry, nawet z drobnymi nagrodami bądź wyróżnieniami, które zwiększą zasięgi biblioteki w sieci. Mając to na uwadze, niezbędne wydaje się odświeżenie w niedalekiej przyszłości strony internetowej placówki, która odbiega już od współczesnych standardów, i dopasowanie jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Innym dobrym rozwiązaniem promującym czytelnictwo, które mogłaby zastosować badana instytucja, jest organizacja gier miejskich związanych z literaturą, na przykład twórczością Jermiego Przybory. Tego typu inicjatywy cieszą się z reguły dużym zainteresowaniem mieszkańców i są dobrą okazją do rozwijania swojej marki w lokalnej społeczności.

Wśród całej działalności animacyjnej, kulturalnej i edukacyjnej biblioteka nie może zapominać o uatrakcyjnianiu swojego księgozbioru. Badania wykazały, że zdecydowana większość jej użytkowników odwiedza ją głównie w celu wypożyczenia nowych lektur. Rozbudowywanie zbiorów o nowości wydawnicze, szczególnie kryminały, romanse, powieści obyczajowe i poradniki musi nieustannie być jednym z głównych celów badanej instytucji. Warto jednak podkreślić, że powinno ono iść w parze ze stopniową cyfryzacją. Jest jeszcze za wcześnie, by mówić o digitalizacji bibliotecznych zbiorów, ale choćby usprawnienie zamawiania książek on-line, rozwijanie dostępu do Legimi, zakup e-czytników, tabletów czy drukarki 3D na pewno spotkają z uznaniem odbiorców. Tego typu inicjatywy pozwolą także na budowanie wizerunku badanej placówki jako miejsca nowoczesnego i odpowiadającego na potrzeby społeczeństwa informacyjnego.

Wszystkie opisane powyżej pozytywne działania są możliwe dzięki dobremu i zgranemu zespołowi ludzi pracujących w bibliotece. Kadra jest właściwie wykształcona, posiada niezbędne do pracy w instytucji tego typu kompetencje i chętnie angażuje się w różne inicjatywy, nierzadko zgłaszając własne, autorskie pomysły. Co więcej nieustannie podnosi ona swoje kompetencje przez udział w szkoleniach i warsztatach. Trzeba tu także

wspomnieć o dużym uznaniu, jakim cieszy się personel biblioteki wśród jej użytkowników.

Biorąc to wszystko pod uwagę, należy stwierdzić, że biblioteka BCK „Białe Brzegi” jest dobrze zarządzana i rozwija się we właściwym kierunku oraz jest świadoma swoich słabych i mocnych stron. Przyjęta przez nią strategia została opracowana by docierać do nowych odbiorców i przekształcać się – wraz z Centrum – w główny ośrodek życia kulturalnego w okolicy. Opisany powyżej kurs powinien być zdecydowanie podtrzymany, gdyż powinien on przynieść w przyszłości wymierne korzyści.